

Titel: IX.

Citation: "IX.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968*.
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g02-shoot-d1e182220/facsimile.pdf> (tilgået 20. juli 2024)

Anvendt udgave: Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

kunne undværes, da ogsaa den erede Komite til Slutning har maattet antage, at Regt deraf bliver ved at være gjældende; saaledes hvad der er bestemt om Arvefølgen, og dette er vistnok noget, som hver fuldkommen til en Grundlov, hvorved det synes noget upassende at skulle henføre til en anden Lov, som man ellers erklære for ophævet. Men det er ogsaa allerede erindret, at hvor saaledes end Beslæmningerne i Kongeloven i denne Henseende synes, bliver der dog megen Tvivl tilbage, som det ikke let vil være muligt her at afgjøre. Ugledees er det sundt nødvendigt at beholde Kongelovens Beslæmninger med Hensyn til Prindsdømmet og andre Medlemmer af det kongelige Hus. Derfor er det foreskrevet mig, at det vilde være det Retteste i denne Henseende, saaledes som det erede Medlem foreslog, at, uden i det Hele at erklære Kongeloven ophævet, Kongen for sig og sine Efterkommere altsed ogaa hvad der er bestemt i de Paragrapher, som bengang blev af ham angjort, ligeledes at det paa samme bændende Maade blev bestemt, at Kongen indtrædende Holst Dødslovs i Henseende til Statsbevilling og Control med Finantserne. Dette er vistnok ogsaa de fornemste Punkter, som rører sig i Holst, forsaavidt som det skulle afgjøres ved en Grundlov. Men der er andre Beslæmninger, som ogsaa nødvendigt maatte tages, for at Statsfinanserne kunde gaae, hvorefter jeg tilføjer, jeg tror ikke, det er muligt nu heri at tilfødringe en almindelig Sammenstemning til at vedtage Regt, som kunde kaldes en Grundlov eller kunde ønsket at være det. For det Første i Henseende til Grundloven ser Statsbevillingstretten, hvorved det vist med Hensyn er erindret, at der dog kunde sørges for, at det ikke kunde være en stibillig Stemmning hos en Rigsdag blive muligt at handle hele Statsfinansens Gang og ganske samme Regjeringen; men disse Ørensfor er det maatte temmelig vanskeligt at fastsætte, hvorfor jeg mener, at disse kunde være provisoriske. Ugledees i Henseende til Rigsdagens Sammenstemning, hvorom der maatte nu hvers altermest Etid og de allermeest forskellige Meninge; derom sermenter jeg ogsaa, at ved at overvæde de Forhandlinger, som ere blivne førte og endnu maatte vilde blive førte derom, kunde deraf udvæges hvad der indtil videre kunde gjælde. Saaledes er jeg for min Deel overbevist om, at en Statsforfatning, som skal kunne have Beholdbarhed og skal kunne virke med Gode, saaledes at der er Liv i Staten og dog vilige Orden og Ro, forudsætter to Kamre; men det kunde vel være muligt, at det for Diebliffet ikke vilde være gjortigt at tilfødringe eller indrette saadanne to Kamre, hvorfor det da provisorisk kunde bestemmes, at et eller andet billigt Forslag, der er fremskrevet, hvorved samtlige Borgere Ret er voretaget, at det kunde indtil videre gjøres gjældende, men da ogsaa, at der kunde indføres, hvorefter der jo senere her vil blive videre forhandlet, to Hælinger, omtrent som det, der er indført i Norge, hvilket jeg for mit Beskæmmede maa anfse at være, naar man ikke kan komme videre, til uberegnelig Gavn. Derfor disse provisoriske Beslæmninger ikke kunde almindelig Anslang, dersom det vilde sig senere ved Erfaringen, at det paa den Maade ikke gik vel, var det ikke en Grundlov, som skulde forandres, men enhver tilkommende Rigsdag vilde have det i sin Magt at fremsomme med nærmere Forslag derom, og Regjeringen kunde tage under Overveelse, om den kunde gaae ind derpaa. Man har saa ofte ønsket, at Alt i vort Land kunde foregaae ved en rolig Udvikling, hvilket jo vistnok ogsaa er det Høstelige, men man har erindret, at der er foregaaet et Spring, og at dette Spring ikke kan gjøres tilbage; men fordi man har gjort eet Spring, deraf følger dog ikke, at man skal blive ved at springe. Det er ikke under et Jordstøt, eller medens man endnu betragter store Røstelser, at man giver sig til at opføre en fast Bygning, der skal bestaae gjennem mange Slægter; derimod kan man meget vel indrette sig en hyggelig og beqvem Bygning, som man efterhaanden kan udnytte, udbygge og ombygge, indtil det bliver Tid at lægge Grundvoelden til en fast Bygning. Hvad jeg nu har tilladt mig at foreslaae, tilføjer jeg, at jeg ikke ventur for Diebliffet vil have synderlig Opmærksomhed, og, som jeg ogsaa fra først af sagde, ønsker jeg ikke at fremkalde nogen Diebliffet for Diebliffet. Det er muligt, at hvad der nu ingen Anslang finder, senere vil kunne finde den; men dersom ogsaa dette ikke fulde ske, maae disse Ord, jeg har sagt, høre sig til de mange overbe-

nye Ord, for hvilke denne Forfæmning, ligesaaledes som enhver anden, har været foretaget, men dog til Ord, for hvilke jeg haaber at kunne aflægge Regnskab.

Walthøjens Christensen: Dersom den høiarværdige Læser, som nu satte sig, havde i 1840, da Holstets constitutionelle Forfatning blev indført i Keestilde, været sig, som han har været sig idag, vilde jeg have fundet det naturligt og vilde have troet, at da kunde vi have været spædet for den unge Geng, som vi have nu at gaae for at finde denne Forfatning, og — som jeg tror — for den tunge Krig, vi nu have at bestaae; men i Dag at fremkomme dermed foreskrevet mig rigtigst som en uhyre Anachronisme. Jeg skal ikke vidtløstigt følge ham, navnlig ikke hvad ved den Anbefaling for en anden Kongevalgt forlangt behandlede Forslag, han har givet; jeg skal blot tillade mig at bemærke, at dersom det var Tilfældet med mig, at jeg ønskede at udbringe mit Hæderland en fri Forfatning, dersom det var Tilfældet med mig, at jeg ansaae en fri Forfatning for færgelig for Landet og den nu så uheldige Forfatning for uanskelig; dersom jeg havde selv mig rolig, hvad enten jeg fæstede Blisfset paa Dynastiet eller paa Landets indre og ydre Stilling, da kunde jeg maatte finde mig i en Dyrkelse af Forfatningsværket eller i en Modification af det, men nu, saaledes som Alt foreligger, maa jeg tilføje, at for hver Den, der tænker som jeg, er det en Samvittighedsbilag at saae Forfatningsværket fremmet og tilendebragt, og jeg vil høre til, saae det tilendebragt saa hurtigt og saa snart, som det kan nogenlunde og med Anstandighed kan ske. Jeg tør forøvrigt antage, at den høiarværdige Læser Dyringer, som han selv ogsaa synes at have selv, ikke vilde kunne have stibillige eller praktiske Bistninger, og jeg tør derhos troe, at Ufuldsteds erede Referenter, hvis det yderligere skulde behøves, vilde tage til Hjælp derimod; men hvad jeg vil lægge Bægt paa, er: vi have af Kongen og Holst modtaget det Opdrag at grundlægge en Forfatning, og ser vi have grundlagt denne, mener jeg ikke, vi med trostig Samvittighed kunne stille.

Wunster: Jeg skal blot bemærke, at hvad jeg havde den Hæde at være var ikke et Forslag, men kun hvad man plejer at kalde nogle ufærgdelige Dyringer til nærmere Overveelse — dernæst, at i Marts 1840 var det Spring ikke fæst, som senere er foregaaet, og at dersom der i hiint Aar var vedtagen en Constitution, vilde jeg meget vilde om, at den vilde have behøvt Beholdbarhed, eller at man nu vilde have været saa tilfreds med den, men at man ikke paa mange Maader vilde have søgt at saae den forandret.

Barfod: Den høiarværdige Læser, som nu satte sig, sagde, da han forrige Gang havde Ordet, at det under visse Betingelser kunde saa falde, at der intet andet blev tilbage, end at Kongen octroerede en Forfatning. Harde han ikke udvælt dette, skulde jeg i nærværende Diebliffet ikke have taget Ordet, thi blev der intet andet tilbage, end at Kongen octroerede en Forfatning, saa blev der slet intet tilbage. Det er nemlig en Umulighed, at Kongen skulde kunne gjøre noget Saadant. Alle alene har Statsraadet for ikke lang Tid siden erklæret, at Kongen høerten kunde eller vilde octroere en Forfatning; men vi have endnu en bedre Sikkerhed i denne Henseende, thi Kong Frederik den Syvende har selv i et høstidligt Diebliff — da han aabnede nærværende Rigsdagsforfæmning — givet en Erklæring, et Løfte af samme Indhold, og Kong Frederik den Syvende er en Mand af Ord, Kong Frederik den Syvende er ikke en Frederik Wilhelm den fjerde.

Wunster: Det var vist ganske det samme hvad jeg sagde; jeg har altsed ikke været det som Regt, jeg ønskede, eller som Regt der vilde ske, men jeg har blot sagt, at man hørte ofte fra flere Steder det Svær, at Kongen tilidst vilde være nødt til at octroere en Forfatning. At det intet fuldstændigt Svær var, at i den ene Forhand var Ordet "octroere" ikke hvad Holst og Kongen vilde, og i den anden Forhand var det det samme som det, der er fæst, har jeg bemærket.

F. Jørgensen: Dersom den erede Læser vilde spørge dem, af hvem man har hørt en saadan Dyring, om Grundten, hvorfor det fulde være nødvendigt, at Kongen octroerede en Forfatning, vilde han vist erfare, at det ene og alene er, fordi det foreskrevet Konge-